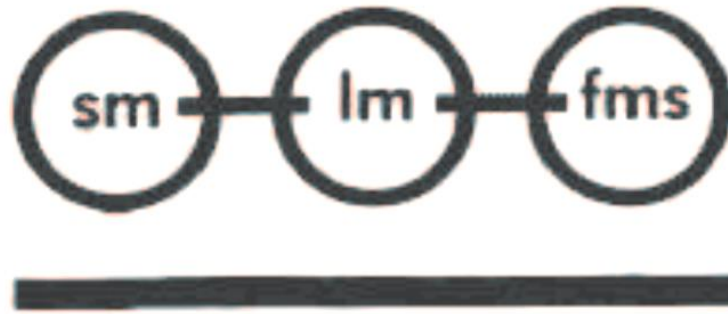

DE SCHAKEL

inhoudsopgave

- van de redactie: blz. 2
- in memoriam pater, bisschop Henk Kronenberg
 - overweging Jan ter Braak: blz. 3
 - brief van P. Setefano Mataele sm, Provinciaal: blz. 5
 - in memoriam van ASM: blz. 6
- nieuws van de paters maristen: blz. 7
- impressie van het bezinningsweekend: blz. 8
- gedicht: blz. 10
- sponsoractie van het Marianum: blz. 11
- Pinkstertekst: blz. 11
- thuiskomen: blz. 13
- colofon: blz. 15
- maristeninformatie: blz. 15

van de redactie

Wat is er sinds het verschijnen van de vorige Schakel, 3 maanden geleden, veel veranderd. We zijn door de omstandigheden allemaal gedwongen om na te denken over allerlei eerdere vanzelfsprekendheden en over de manier waarop we ons leven vorm willen geven. Dat is niet voor iedereen een gemakkelijke opgave. Toch hebben deze omstandigheden ook veel positieve ontwikkelingen laten zien, zoals de overall aanwezige solidariteit en medemenselijkheid. Helaas is ook sprake van economische problemen, ziekte, al dan niet ernstig, en overlijden. Iedereen die getroffen is, heel veel sterkte, meelevende en behulpzame naasten gewenst.

Deze Schakel staat in het teken van het overlijden van pater, bisschop Henk Kronenberg. Ook leest u o.a. een artikel over het bezinningsweekend waarin er kerkelijk op zaterdag 29 februari nog niets te merken was van “coronamaatregelen” en op zondag 1 maart de communie niet meer onder twee gedaanten uitgereikt werd.

De inmiddels gebruikelijke column van Marion Korenromp ontbreekt dit keer: zij maakte mij attent op een mooie Pinkstertekst van een Duitse lekenmarist, Andrea Pichlmeier. Ik moest daarbij denken aan de woorden van het zo mooi klinkende Taizé-gebed: Kom, heilige Geest, adem in ons.

De volgende Schakel verschijnt omstreeks 1 september. De kopij daarvoor zou ik graag uiterlijk dinsdag 18 augustus willen ontvangen.

Voor nu wens ik u vrede en alle goeds.

Peter Müller

overweging in de uitvaartdienst voor bisschop Henk Kronenberg s.m.

Familiekring, medebroeders en vrienden van Henk, Maandag 16 april was ik al vroeg bij Henk in De Eschpoort voor een behandeling in het ziekenhuis. Hij voelde zich ziek maar besloot toch te gaan. Misschien konden ze iets doen. Maar daarvoor bleek hij te ziek. De antibiotica hielpen niet. Voor Henk viel het vast tegen. Ik besepte dat de laatste fase was ingegaan. Wat Henk bleef was de betrokken verzorging in De Eschpoort en het meelevend van ons, op afstand toen al in onze kleine en grote wereld bedreigd door 't coronavirus. Een week erna stemde Henk toch in met zijn ziekenzalving. Zijn doorzetten in zijn ziekteproces steeds weer was nu over. Hij gaf zich gewonnen en stierf vredig en zacht in zijn slaap. Op Maria Boodschap was er de engel, nu voor Henk zelf, met een andere boodschap, zijn roeping bij ons was voorbij.

Over het eerste stuk van zijn roepingsverhaal sprak hij nauwelijks, wel over zijn jeugdijaren met zijn tuberculose en verpleging toen, en over de oorlogstijd in Enschede en zijn angstige ervaring toen zijn vader werd weggevoerd, maar toch wist te ontkomen. Als hij daarover vertelde, zag je nog altijd zijn heftige emotie.

Henk ging naar Hulst, naar het juvenaat van de maristen. Na zijn priesterwijding werkte hij enkele jaren in Hulst, maar mocht – gezond genoeg verklaard – in 1965 gelukkig toch naar de missie, naar de Noord-Salomons-eilanden, naar Bougainville, thans een deel van Papua New Guinea. Precies 45 jaren missiewerk zou Henk ginds volmaken, eerst in verschillende staties, later in het trainingswerk voor eigen catechisten in de dorpen, en ook in Bomana, in de staf van de centrale priesteropleiding ginds, en tevens als secretaris van de bisschoppenconferentie.

Toen Henk bisschop werd gewijd in Bougainville in 1999 wachtten hem nog tien zware jaren in de moeilijke tijd vanwege de crisis en onlusten rond de kopermijnbouw, juist voor een bisschop daar een moeizame missietaak om te werken aan een verzoeningsproces tussen partijen en aan de opbouw van het kerkzijn en van het bisdom.

Henk was altijd al een man met drive, zijn huis stond open voor iedereen en in alle overleg wist hij duidelijk te zijn vanuit zijn eigen visie over de toekomst voor Bougainville.

Bij zijn afscheid op 5 mei 2009 klonk indertijd dankbaar: "Henk, you was simply our bishop, stood never on ceremony, we always knew that you had the good of the people of Bougainville at heart. We want to thank you for that".

De overheid in Papua New Guinea onderstreepte dat met de 'Order of Logohu' voor deze "Chief" van zijn mensen.

Terug in Enschede werd bishop Henk weer een marist in de Bovenzaal en was nu dichtbij zijn familiekring.

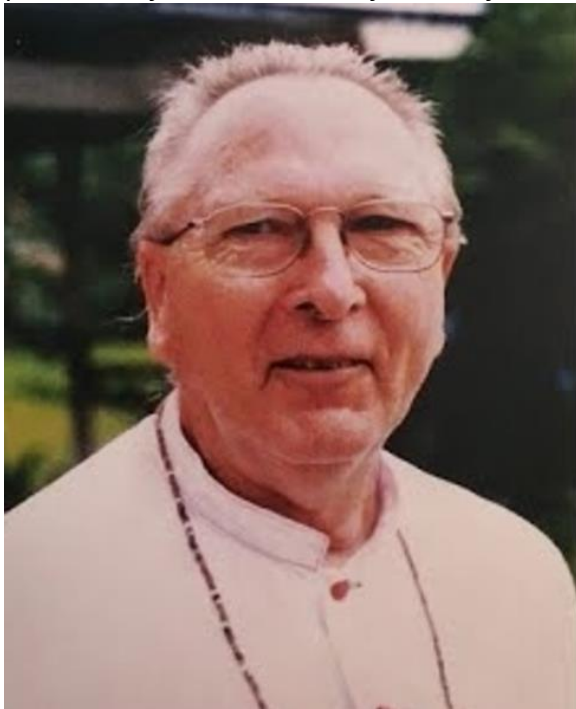
Zijn wapenspreuk als bisschop bleef: "Uw Rijk kome." Hij vulde dit in met voorgaan in parochies in Enschede en in zorgcentra als Ariënsstaete, Cromhoff, en St. Jozef. Hij wist daarin van geen opgeven, want toen ik eens bij de afwas voorzichtig opperde, dat hij het misschien wel ietsje minder kon maken, kwam ik hem écht tegen. Alleen zijn weer ziek worden na de zomer van 2018 heeft zijn inzet noodgedwongen en abrupt stil gelegd.

Hij was dankbaar met de uitnodiging om mee te doen in de Ariënsgedachtenisviering in de Jakobuskerk van Enschede, en voor het afscheid in St. Jozef in Weerselo.

Als familieman genoot hij volop van de verjaardagen en was ook zelf graag een goede gastheer toen 't kon.

'Dank je wel, Jan.' Ik hoorde het hem zo vaak zeggen, net als tegen verzorgenden en vele bezoekers in De Eschpoort.

Van deze jongen van vroeger, vertrouwd met 'de stad', en met veel mensen in Enschede in de laatste jaren, nemen we hier afscheid, zo anders dan gehoopt en we bisschop Henk ook zo graag hadden gegund. Gelukkig wel hier in zijn vertrouwde St. Jozefkerk, waar we de parochie bijzonder erkentelijk voor zijn.

Henk zelf zou intussen vast hebben gedacht: waar blijft het evangelie over de Heer die talenten uitdeelt aan zijn dienaars. We hebben het tot het eind gelezen (Mt. 25, 14-30). Maar was eigenlijk die *eerste* dienaar niet al voldoende in ons afscheid van Henk? Van deze gewone mens, met een echte drive en stevig geloof, deze man met hart voor mensen, een beschermer van hen, net als Michaël, de aartsengel Michael (de 3^e voornaam van Henk). Voor die taak draagt Michael op afbeeldingen meestal een zwaard, maar soms draagt hij een herdersstaf.

Ging het in Henks leven niet steeds over dit evangelie? Die Heer zal deze dienaar wel nodigen en zeggen: Uitstekend, goede en trouwe dienaar; ga binnen in de vreugde van mijn koninkrijk, nu voorgoed gekomen. De Heer moet dan niet het gastmaal vergeten, de belofte voor alle volkeren, waarover Jesaja 25, 6a.7-9 spreekt. Vast en zeker zal deze familieman Henny, deze marist en bisschop Henk er nu naar uitzien, er graag op rekenen.

Jan ter Braak, Sint Jozefkerk, Enschede, 30 maart 2020

OCEANIA MARIST PROVINCE

'Raiatea'

28 Nararo Street,

PO Box 1198, Suva, FIJI

Phone: [679] 338 7377; [679] 77 30377;

E-mail: smocprov@connect.com.fj

30 maart 2020

P. Martin McAnaney sm
Maison Provinciale
104, rue de Vaugirard,
75006 Paris
(mcananey.martin@gmail.com)

Beste Martin,

Hartelijke groet uit Oceanië. Ik schrijf U in naam van de provincie van Oceanië om u te condoleren en mijn medeleven te betuigen met het verlies van een groot missionaris, emeritus bisschop Henk Kronenberg. Hij droeg op onmiskenbare wijze bij tot de geloofsontwikkeling in het bisdom Bougainville, Papua New Guinea. We willen graag zijn grote ijver erkennen voor de evangelisatie in de dorpen van het bisdom.

Einde 1981 werd hij directeur van de catechetische school van het bisdom Bougainville. Hij leidde veel catechisten op die nu bij uitstek de *churchleaders* zijn in alle parochies van het bisdom Bougainville. Vandaag wordt hij herinnerd door allen die met hem mochten werken en ook door de mensen die hij diende. *Bishop Henk* realiseerde het belang van de leken en hun bijdrage tot de kerk van Bougainville. Hij vormde de plaatselijke *church leaders* voor *verscheidene "ministries"* in het bisdom: *Prayer leader, Reader, Minister of communion, Minister of the word, Choir Minister, Baptismal Minister, Marriage Minister, Minister to the Sick, Bible Minister and Counsellor.*

In de Bougainville crisis hadden deze *church leaders*, gevormd door emeritus bisschop Henk Kronenberg, de leiding overgenomen toen de priesters uit Bougainville naar Rabaul in East New Britain gedeporteerd waren. Tot vandaag staat de kerk van Bougainville schouder aan schouder en eert het werk van de missionarissen die het Woord van God naar onze stranden hebben gebracht.

Het overlijden van emeritus bisschop Henk Kronenberg brengt de bevolking van Bougainville in dankbaarheid op de knieën en zij eert zó iemand die onder alle omstandigheden volhardde in het sterken en vormen van de kerkelijke leiders en van de mensen in de parochies.

Mogen de liefde, de sterkte en de schoonheid van zijn leven niet verloren gaan door zijn overlijden. Als een mooie ziel in God, zal hij nooit worden vergeten. Mogen de herinneringen van hem onze geest vervullen als een miljoen schitterende sterren in de nacht. Ik dank U, als

provinciaal van Europa, ten zeerste dat U één van uw zonen met ons hebt gedeeld. Als familie kunnen we zeggen dat wij een prachtige missionaris hadden. Eén die nooit echt oud werd. Zijn glimlach was gemaakt van zonneschijn en zijn hart was van goud. Hij was een waarlijk edelmoedig mens.

Moge zijn ziel rusten in de Eeuwige Vrede. *Tenk yu tumas Bp Henk Kronenberg.*

Broederlijke groet in Christus en met Maria,

P. Setefano Mataele sm, Provinciaal

herinneringen van en aan bisschop Henk Kronenberg

Het leven van bisschop Henk Kronenberg is reeds op verschillende plaatsen en in de regionale pers uitgebreid herdacht. Vanuit de ASM oud-studentengroep *inter Amicos Societatis Mariae* willen wij Henk gedenken en danken voor zijn oprechte interesse in de oud-studenten en hun wel en wee.

In 2012 heeft de ASM een brede enquête gehouden onder de oud-studenten van Hulst over hun beleving en ervaringen van het kleinseminarie. Op drie plaatsen in het land zijn de resultaten besproken met de deelnemers.

Het was een aangename verrassing bij de bespreking van de enquête eind mei 2012 in Enschede dat Henk een van de deelnemers was. Dat de enquête gehouden werd, vond hij een heel goed idee. Hij had goede herinneringen aan Hulst en wilde ons en velen daar deelgenoot van maken.

Hij was via het Olav in contact gekomen met de maristen. Hij wilde graag priester worden en

de 'Franse Paters' spraken hem wel aan. Hij was tevreden met Hulst. Het studiepeil vond hij behoorlijk goed, ook al waren niet alle docenten gekwalificeerd. 'Maar ze werkten hard en ik heb er veel van opgestoken.', zegt Henk zelf. Hij vond de faciliteiten over de gehele linie best goed. Ook het eten was redelijk goed. Henk memoreert daarbij dat de oorlog toen nog niet zo lang voorbij was. Hij ging in 1949 naar Hulst. In verhouding met nu zouden sommige dingen armoedig zijn.

Wat de spiritualiteit betreft heeft hij geen bijzondere opmerkingen. Hij vond het allemaal redelijk goed. Henk geeft zelf aan dat hij weinig last heeft gehad van heimwee en zich niet eenzaam voelde. Hij ziet het kleinseminarie als een periode in zijn leven waarin hij veel geleerd heeft. Hij formuleert het zo: 'Het was allemaal geen luxe en dat kwam goed te pas in mijn leven als missionaris'. Hij is er gegroeid naar zelfstandigheid en hij benoemt zelf dat hij er onthechting, aanpassing en dingen accepteren geleerd heeft. En vooral ook vrede hebben met jezelf.

Als algemene beschouwing geeft hij aan dat Hulst een kleinseminarie was en dat hij niet kon zeggen of een middelbare school in de thuissituatie beter geweest zou zijn. In bepaalde opzichten misschien wel, maar in andere niet. Het positieve was je vorming als mens, en ook de spirituele vorming. Op sommige punten had het misschien beter gekund, maar iedereen die er bij betrokken was, heeft zijn uiterste best gedaan.

Henk waardeerde Hulst als geheel met een 8. Hij was eigenlijk een beetje bang dat degenen die geen priester geworden zijn, minder tevreden zouden zijn over Hulst. Het zal hem dus gerust gesteld hebben dat het totale gemiddelde met 8,3 zelfs hoger lag dan zijn waardering!

Bisschop Henk Kronenberg is gewoon één van ons geweest en zal dat blijven. In onze eerstvolgende reünie zullen we hem en alle oud-studenten die ons in de afgelopen periode ontvallen zijn, gedenken.

Joop Volkers, voorzitter ASM

nieuws van de paters maristen

- Op zondag 2 februari vierden zr. Johanna en zr. Bernadette hun 65 jarige professie als Dienaressen van Jezus Christus Priester.

- Op donderdag 19 februari vierde Jan Giesselink zijn 65 jarig professiefest.
- In februari 2020 heeft Ton Bun de TBI-cursus Spiritualiteit afgesloten met een positief resultaat. Het eindwerkstuk ging over de vraag: Hoe is bij de maristen de wisselwerking van contemplatie en werkzaam leven? De uitreiking van het "specialist certificaat" en het daaraan voorafgaande geplande mini-symposium over "groeien in contemplatie" met br. Thomas Quartier OSB moest afgelast worden.
- Op 12 en 13 februari vergaderden de economen van Europa in Parijs. Jan Hulshof was op 19 en 20 februari in Rome met een vijftal andere confraters die in Europa zorg dragen voor contacten met lekenmaristen. De bijeenkomst vond plaats in het *Istituto S. Giovanni Evangelista*. Antonio Airò Nais nu de contact persoon voor onze provincie, nadat Jan die taak 10 jaar lang vervuld heeft.

- Van 28 februari tot 1 maart waren meer dan 20 maristen, fraters, paters en leken bijeen in de abdijhoeve van de Abdij St. Willibrord (Slangenborg) bij Doetinchem. Het thema was: "Opnieuw kijken naar Maria's levensweg". De begeleiding berustte bij Winfried Timmers.
- Op 25 maart 2020, feest van Maria Boodschap, is bisschop Henk Kronenberg in het verzorgingshuis Eschpoort te Enschede overleden. De uitvaart is in de St. Jozefkerk was sober. In de eucharistieviering gingen Jan ter Braak en Herman Kronenberg CICM voor. Henk is begraven op het RK kerkhof in Lievelede.

Peter Westerman

opnieuw kijken naar Maria's levensweg – een impressie (beziingsweekend maristen, 28 februari tot en met 1 maart 2020)

Op vrijdagmiddag 28 februari reis ik naar de Willibrordsabdij in Doetinchem: een klooster waar ik nog niet eerder ben geweest, dus neem ik op de website een kijkje als eerste kennismaking met het klooster. We worden gastvrij ontvangen door Rina en Harry, een echtpaar dat als vrijwilligers werkt in het gastenverblijf. Het is een goed weerzien met bekenden: paters, fraters, lekenmaristen en enkele maristensympathisanten. Het is ook fijn om nieuwe gezichten te ontmoeten. Tijdens de eerste bijeenkomst houden we een korte kennismakingsronde.

Daarna brengt Gerard ons op de hoogte van de huisregels en legt Peter ons uit hoe het getijdenboek werkt. Femke sluit aan met het lezen van het gedicht 'Aandacht' van Marinus van den Berg. Daarna maakt iedereen een klein kaarsje van een matje van bijenwas: in dat kaarsje hebben we klein briefje gerold met daarin het trefwoord dat voor ieder bij dit weekend hoort.

Nu is het woord aan Winfried Timmers: de begeleider van dit weekend. Hij introduceert het thema 'Opnieuw kijken naar Maria's levensweg'. Daarvoor maken we gebruik van 5 momenten uit het leven van Maria zoals die zijn afgebeeld in een prachtige kleurige fresco in de huiskapel van het maristenklooster La Neylière in Frankrijk.

1. De boodschap van de engel Gabriël aan Maria (Lucas 2, 26-38)
2. Jezus te midden van de leraren in de tempel (Lucas 2, 41-52)
3. De bruiloft te Kana (Johannes 2, 1-12)
4. Maria staat onder het kruis (Johannes 19, 23-27)
5. De laatste samenkomst; Hemelvaart (Handelingen 1, 4-14)

Winfried heeft zich laten inspireren door de methodiek die geleend is van de Geestelijke oefeningen van Ignatius van Loyola: daarbij probeer je je zo goed mogelijk een voorstelling te maken van het leven van Maria – als het ware te proberen een voorstelling te maken van de situaties uit het leven van Maria, van de plaats waar ze leefde, de mensen die ze ontmoet. En van daaruit te proberen om ook een verband te leggen met mijn eigen leven, met hetgeen ik zelf verlang.

Wij lezen eerst in de groep de bijbeltekst die hoort bij de betreffende scene uit het leven van Maria: ieder krijgt de bijbeltekst mee, samen met wat aandachtspunten om daarna eerst even alleen met de tekst bezig te zijn. Vervolgens wisselen we uit met één van de andere groepsleden, en tot slot houden we een korte plenaire ronde waarin elk van ons mag proberen om in één zin weer te geven wat ons heeft geraakt, verwonderd of geïrriteerd. De plenaire uitwisselingsronde na elk Bijbelverhaal maakt veel indruk op mij, het laat veel zien van de plek die Maria in ieders leven inneemt. Uit zoveel indrukken is het moeilijk kiezen. Daarom beperk ik mij hier tot één reactie waar ik vandaag* weer aan moet denken. Naar aanleiding van het 4e Bijbelverhaal (Maria onder het kruis) vertelt een deelnemer wat hem het meest geraakt heeft: "Maria bij je in huis nemen... Wat betekent dat nu voor mij..." En hij verwijst hierbij naar de volgende regels "Toen Jezus zijn moeder zag en naast haar de leerling die Hij liefhad, zei Hij tot zijn moeder: 'Vrouw, zie daar uw zoon.' Vervolgens zei Hij tot de leerling: 'Zie daar uw moeder.' En van dat ogenblik af nam de leerling haar bij zich in huis."

Voor mij was het een inspirerende manier om op deze manier een weekend met het leven van Maria bezig te zijn. Het was een goede afwisseling van deelnemen aan het getijdengebed, bezinning, uitwisseling en de ontmoeting en gesprek tijdens de koffie en gezellig samenzijn met aan het eind van de dag. Dank aan allen die dit hebben georganiseerd!

* Als ik aan dit stukje begin is het zondag 10 mei 2020: Moederdag. Dit jaar denk ik behalve aan mijn eigen moeder ook terug aan hoe Maria als moeder voor Jezus en als 'moeder' van de leerlingen van Jezus is geweest. En aan hetgeen Maria nu voor mij betekent.

Jeannette Boere

afscheid

(reflectie op Johannes 19, 23-27)

Lieve Zoon,
ik wil je niet kwijt,
maar toch nemen we afscheid.
Ik ben bedroefd,
mijn verscheurde hart schreeuwt het uit.
Waarom jij?

Lieve Zoon,
ik ben trots op je,
je draagt je lot vol overgave.
Ik wil je niet kwijt,
maar toch nemen we afscheid.

Lieve Zoon,
zelfs in deze pijnlijke en vernederende situatie
wil je me troosten.
Ik voel je liefde
voor mij, voor Johannes, voor de mensheid.
Je vraagt Johannes voor mij te zorgen,
jouw liefde door Johannes voor mij.
Ik wil je niet kwijt,
maar toch nemen we afscheid.

Lieve Zoon,
wat heb je veel moeten doorstaan,
maar je bleef vol liefde, vertrouwen en overgave.
Hoe zeer zou ik willen dat het anders was,
dat ik langer aan je zijde had kunnen staan.
Ik wil je niet kwijt,
maar toch nemen we afscheid
nu de dood ons scheidt.

Bernice Reintjens (geschreven tijdens bezinningsweekend)

scholengemeenschap Marianum – sponsor van het maristenwerk in Ranong

Eind april ontving ik het jaarverslag van het werk van de Maristen in Ranong, Thailand. Hun werk omvat hulp en ondersteuning aan de migranten gezinnen uit Burma in Ranong in het zuiden van Thailand op de grens met Burma. Ranong heeft in Thailand de grootste dichtheid van Burmese vluchtelingen. Met opvang, vorming en onderwijs aan kinderen, jeugd en volwassenen draagt het werk van de Maristen bij aan de bestrijding van armoede. Het biedt een integraal programma in samenwerking met andere organisaties als Verenigde Naties en Unesco op het gebied van gezondheidszorg en opleidingen.

Het jaarverslag laat zien waar het geld naar toe gaat en welke groep het meest profijt heeft van de donaties. Er is ook een strategische beleidslijn uitgezet 2020 – 2024.

In 2019 bracht de scholengemeenschap Marianum ruim € 6.000,- bijeen voor het werk in Ranong. Vele andere scholen van o.a. Australië, Nieuw Zeeland, Ierland en van de Maristenfamilie in Europa worden vermeld bij de milde gevers. Ook voor dit schooljaar 2019/2020 had Marianum weer het plan een deel van de opbrengst van het goede doelen project te bestemmen voor het werk van de Maristen in Ranong. De corona-virus heeft dat plan flink overhoop gehaald.

Wie graag het gehele jaarverslag wil inzien kan terecht op:

<https://www.maristasiafoundation.org/2020/04/stories-of-hope-2019-annual-report/>.

Ton Bun

van aangezicht tot aangezicht

(gepubliceerd in "Christ in der Gegenwart", 16/2020; vertaling Peter Müller)

Toen we naar buiten kwamen, was de wereld weg. Het meer, de nabijgelegen Golanhoogten, alles was achter een gifgele muur verdwenen. De lucht die zwanger was van alle stof, ontnam ons elk zicht, het stof drong in elke kier en porie. Het maakte de wimpers plakkerig, knarste tussen de tanden en bemoeilijkte het ademen. Het was op een dag in september en het was heel warm. Een woestijnstorm was opgestoken. Hij begeleidde ons op de weg van Galilea naar Jeruzalem. De mensen begonnen zich doeken voor mond en neus te binden, omdat het fijne stof, zoals men zei, de gezondheid in gevaar zou brengen. De eerste gezichtsmaskers konden in de straten waargenomen worden.

“Zullen we ooit weer met een goed geweten zonder mondkapje naar buiten kunnen?”, vraagt de journalist Matthias Morgenroth een dezer dagen in een radioprogramma, terwijl we niet door een woestijnstorm maar door een virus geteisterd worden. Het bedreigt de gezondheid en is zeer besmettelijk. Ieder mens is een potentieel gevaar geworden. Ook in onze straten zijn de gezichtsmaskers opgedoken. Wie kan, blijft echter thuis en houdt de deuren angstvallig voor het virus dicht. We hebben een vrijheid verloren, waarvan we ons niet meer bewust waren en waarvan we de waarde niet kenden. Het is de vrijheid met elkaar van aangezicht tot aangezicht te praten zonder bang te zijn voor de adem van de ander. In een dergelijke situatie komt het als een doorbreking van een taboe over, als in het Johannesevangelie de Opgestane temidden van zijn leerlingen treedt en zijn adem in hun gezicht blaast.

In de bijbelse traditie speelt de adem een centrale rol. Nadat God de mens uit stof van de aarde heeft gemaakt, blaast hij de levensadem in zijn neus. “Zo werd de mens een levend wezen.”, staat letterlijk in Genesis hfdst. 2 vers 7. De “aardeling”, Adam, wordt zo een bezielde wezen. Het Hebreeuwse woord *nephesh*, meestal met “ziel” vertaald, betekent allereerst “strot” of “keel” und daarmee dat gedeelte van het lichaam, waar de adem door stroomt. Met de adem wordt de goddelijke levenskracht doorgegeven, en Jezus, die God met zijn levenskracht uit de dood getrokken heeft, geeft dit leven meteen door aan zijn leerlingen. Het is de avond van de eerste dag. Nog steeds is het Pasen, maar de leerlingen hebben het niet kunnen waarnemen. Ze houden hun deuren gesloten, “omdat ze bang waren voor de Joden”, zoals het in het Johannesevangelie (20, 19) staat. Omdat de leerlingen zelf joden zijn, is het waarschijnlijk veel meer angst voor het leven überhaupt. De joden, daarmee zijn hier de andere mensen bedoeld, het is de Jeruzalemse maatschappij, de publieke opinie, waar ze nu bang voor zijn, omdat Jezus in deze maatschappij ter dood is gebracht. Deze maatschappij komt de leerlingen als gevaarlijk over, want zij waren met Jezus samen, zijn als het ware door hem “geïnfecteerd”. Zijn lot zou ook dat van hun kunnen worden. De angst nam hen het zicht en benam hen de adem. De Paasboodschap van Maria

van Magdala in hetzelfde hoofdstuk en maar één vers eerder heeft hen kennelijk niet bereikt.

Jezus zelf moet de leerlingen ontmoeten. Hij komt, treedt bij hen binnen en zijn eerste woorden zijn: "Ik wens jullie vrede!" (Joh. 20, 19) Het woord vrede bevat alles, wat ze met zijn dood kwijt geraakt zijn: aan iets geloven, risico durven nemen, de stem verheffen, contact opnemen, lachen – de wereld zelf. Jezus treedt binnen en de wereld keert terug. De Opgestane laat de gelegenheid niet voorbijgaan te doen wat God aan het begin van de schepping deed: hij blaast hen het leven in.

God houdt geen afstand. Hij dringt afgesloten ruimten binnen en mogelijkerwijs ook graven. Voor hem hoeft je je niet in acht te nemen. Maar waarom zou je dat ook doen, als je ervaren hebt, wat de theoloog Gottfried Bachl uit Salzburg in een gebed onder woorden brengt:

*U bent groot,
want we kunnen niet om u heen,
u bent groot,
want er is geen taal voor uw naam,
u bent groot,
want u ademt de sterren,
u bent groot,
want uit uw vreugde
groeit het gras
onder onze voeten.*

De eerste dag van de week is voor christenen de eerste dag van de nieuwe schepping. De Opgestane praat met zijn leerlingen van aangezicht tot aangezicht en het gras groeit uit pure vreugde.

Andrea Pichlmeier

(bron: <https://fernkurspassau.wordpress.com/2020/04/19/von-angesicht-zu-angesicht/>)

thuiskomen

Mensen komen op heel verschillende manieren thuis. Als je na het winkelen thuiskomt, dan is het heel anders dan het thuiskomen na een vakantie van drie weken. De thuiskomst na een lange tijd van afwezigheid in het buitenland heeft een bijzonder accent. Thuiskomen na een begrafenis van een dierbare kenmerkt het lege karakter van het huis. Het huis is niet hetzelfde meer en thuiskomen is dus ook anders.

Pelgrims spreken ook over thuiskomen. Ze bedoelen dan niet alleen het feitelijk thuiskomen. Thuiskomen gaat al over het aankomen op de plek van de pelgrimage. Voor duizenden pelgrims is de kathedraal van Santiago jaarlijks de plek van "thuiskomen". De camino is volbracht. De kathedraal is, als eindpunt van de nauwe straatjes in de stad, de plek waar mensen elkaar in de armen vallen en zich thuis weten na de reis die soms maanden duurde. De kathedraal is op dat moment hun thuis.

Over welk "thuiskomen" gaat het hier? Het feitelijk thuis is immers nog ver weg. Thuiskomen bij jezelf? Zoals je jezelf weer hebt leren kennen op de camino? Thuis bij de Bron, God?

Het gebeurt nogal eens dat stiltezoekers op een gegeven moment tijdens het verblijf in het Stiltelhuis zeggen: "Dit gebeuren, dat ik nu meemaak, voelt als thuiskomen".

Ze zijn niet op reis geweest. Ze zijn niet lang van huis. Toch gebruiken ze "thuiskomen" voor een ervaring die ze in de stilte opdoen. Het is alsof ze een reis gemaakt hebben en alsof ze daadwerkelijk thuiskomen. De gebarentaal die er mee samengaat drukt uit: ja...eindelijk weer thuis....

Evenals de reizigers van "Een Reis naar Binnen" hebben de stiltezoekers in een paar dagen tijd vaak een lange reis afgelegd. Een stuk levensweg zijn ze gegaan.

De levensweg van vijftien, twintig, dertig jaar heeft de nodige bagage opgeleverd. Veel bagage soms en nogal eens zwaar om te dragen.

Alles wat een mens in het gewone leven kan oplopen aan kneuzingen en blauwe plekken zit in de rugzak.

De bagage is in veel gevallen ballast geworden. Op het gaan van de levensweg gaat alle aandacht noodgedwongen uit naar: hoe kan ik het blijven volhouden als ik mezelf niet meer echt voel? Of slaaf voel van gewoontes die ik eigenlijk niet wil. Terecht zegt de stiltezoeker: "Ik voel me niet meer thuis bij mezelf. Ik ben ontheemd". Er is geen "heim", geen thuis meer.

De stilte, die de stiltezoeker ingaat, doet zijn werking. De stiltezoeker mag zich aandachtig bewust worden van de bagage die ballast geworden is. Hij mag er naar kijken, waar-nemen wat werkelijk is en ... stil zijn.

In een persoonlijk gesprek kan uitgesproken worden wat soms niet eerder gezegd werd. Zo kan bagage weer minder ballast worden. En dan de zucht: "Er valt veel van me af, ik kom thuis bij mezelf."

herkenning

Wanneer dit zinnetje: "Ik ben thuisgekomen bij mezelf." gezegd kan worden, dan is er weer verbinding met het zelf.

Er is de (zelf)herkenning zoals iemand jaren geleden was. Hoe iemand als kind was en nu ervaart hoe goed het kan zijn om weer als kind te durven zijn.

Soms zegt iemand: "Het is wel vijftien, twintig jaar geleden dat ik nog genoot van een grote boom, zoals nu hier voor mijn raam." Of: "Ik hoor weer vogels en zie bladeren van de bomen vallen."

En ook: "Ik heb weer getekend. Iets wat ik als kind zo graag deed."

Het is de herkenning van het kind in zichzelf. Het is de verbinding die er weer mag zijn met "het diepste Binnenste". In alle eenvoud blijft er over wat er altijd al was: de mens die hij/zij in wezen is, vanaf het begin, gegeven om niet, uit handen van de Schepper, gezocht en geliefd door de Ene, nog voordat de mens zelf op weg kon gaan.

Wat wonderlijk mooi is het als een jonge mens kan zeggen: "Ja, zo eenvoudig was ik als kind. Dit ben ik in wezen en zo wil ik zijn." De verbinding met zichzelf en met de Bron van alle leven is dan hersteld. Er is thuiskomst.

op de drempel

Het kan ons helpen om naar de psalmist te kijken, die hunkert en uitziert om te mogen zijn in het huis van Wezer. De dichter van psalm 84 zegt: "Met heel mijn wezen schreeuw ik het uit van heimwee naar de levende Ene". In dit ene vers drukt de dichter heel duidelijk en krachtig uit wat in de hele psalm sterk doorklinkt. De zin is de concretisering van het eerste vers:

"Hoe dierbaar is mij uw huis, Ene van de machten". (ps.84,2) Door de psalm heen wordt het

binnengaan in “uw huis” (thuiskomen) ingevuld met het prijzen en danken van de Ene. Het drukt het verlangen uit om bij de Ene thuis te komen. Het is zo groot dat zelfs het wachten op de drempel van Gods huis (ps.84, 11) al als thuiskomen mag gelden. Als hij maar op de drempel mag staan, dan is het al voldoende!

U vraagt zich misschien af welk verband er is tussen het verlangen van deze psalmist en het “thuiskomen bij zichzelf”.

De mens die zijn geestelijke weg, zijn levensweg gaat, hoopt niet alleen bij zichzelf thuis te komen. Op zijn levensweg gaat hij het avontuur aan om de verbinding te zoeken met Wezer, die hij aanwezig weet in zijn leven. Thuiskomen bij zichzelf sluit dan in, dat hij thuiskomt in het huis van de Ene. Hij mag er wonen, zonder ophouden, zoals de psalm zegt. Er is een innige relatie tussen wonen in het huis van de Ene en “wonen in jezelf”. Het is: je geborgen weten in Hem, de Bron.

Soms duurt het een hele tijd dat iemand op de drempel wacht om werkelijk thuis te komen. Wellicht dragen we dan nog te veel bagage als ballast mee. Gekeerd willen zijn naar ons binnenste Zelf en naar de Ene hebben we geen bagage nodig en mag het uitspreken van onze hunkering, ons verlangen voldoende zijn. We hebben genoeg aan wie we in wezen, als kind zijn. Dat is thuiskomen.

Welkom thuis!

Jacques Scholte

colofon

De Schakel verschijnt vier keer per jaar.

Uw persoonsgegevens worden enkel gebruikt voor de verzending van De Schakel.

nummer 243 – juni 2020

redactie en digitale distributie

Peter Müller, lekenmarist; pjamueller@gmail.com

distributie per post

Maristen

Zandstraat 10

4561 SC Hulst

tel.nr. 0114 373140

IBAN Paters Maristen: NL74RABO0157801039

informatie

Wilt u meer weten over de beide congregaties, ga naar:

congregatie van de paters maristen in Rome:

www.maristsm.org

congregatie van de fraters maristen in Rome:

www.champagnat.org

provincie van de paters maristen Europa:

www.maristeurope.eu

provincie van de fraters maristen West- en
Midden-Europa:

www.marists.eu

Nederlandse maristen:

www.maristen.nl

Maristenactiviteiten en projecten

Stichting Moria:

www.stichtingmoria.nl

Leerhuis Westerhelling:

www.leerhuiswesterhelling.nl

Via deze website zijn te vinden:

- Stiltehuis
- Huis van Aandacht
- Een Reis naar Binnen
- Leerjaar Spiritualiteit
- Aandachtig op Weg
- Rond het Haardvuur
- Meditatieavond